

Tato disertační práce se zabývá konstruováním představ o „Západě“ a „Východě“ v moderní turecké próze od jejího počátku v 70. letech 19. století do konce „kemalistické prózy“ v 50. letech 20. století. Ukazuje, jak se v literatuře odrážel proces westernizace turecké společnosti, jak se v literárních textech rozvíjel alteristický diskurz o „nás“ a „těch druhých“, Východu a Západu, a jaký to mělo vliv na utváření moderní turecké identity.

První část práce se soustředí na období „literárního tanzimatu“ (70 – 90. léta 19. století) a analyzuje pojetí Západu a Východu v románech Namka Kemala, Şemsettina Samiho, Mizancho Murada, Samipaşazade Sezaiho, Nabizade Nazma, Beşira Fuada, Recaizade Mahmuda Ekrema a Ahmeda Midhata. Zvláštní pozornost je věnována Ahmedu Midhatovi, jenž se studiem a porovnáváním obou civilizací zabýval celý život. V tomto oddíle se také snažíme přehodnotit některé ustálené náhledy na osmanskou kulturní transformaci v 19. století a argumentujeme, že nevycházela z duality a střetávání západních a osmansko-islámských idejí, textů, institucí, stylů života či zvyklostí (alaturka vs. alafranga), ale že dala vzniku svébytné osmanské modernitě, která se zrodila na pomezí obou epistemologických a semiotických systémů a byla založena na pozitivním přijetí „hybridního charakteru“ osmanské společnosti.

Druhá část přibližuje potanzimatskou literární produkci od osmanského fin de siècle do začátku turecké války za nezávislost v roce 1919. Zaměřuje se na prózu skupiny Bohatství věd (Servet-i Fünun), romány Hüseyina Rahmiho Gürpnara a dva texty tzv. „národní literatury“ (milli edebiyat) a ukazuje, jakou roli sehrálo vnímání Západu a Východu v literatuře tohoto období. Všímá si především důležité role románu jako nástroje interpretace společenské a kulturní transformace na estetické úrovni a zkoumá narativní postupy, jimiž byl zachycován dopad westernizace na různé vrstvy turecké společnosti.

Třetí část pokrývá kemalistickou prózu (20. – 50. léta 20. století) a nabízí několik sond do děl kemalistických autorů, jako byl Yakup Kadri Karaosmanolu, Reşat Nuri Güntekin, Halide Edip Advar, Peyami Safa či „turečtí humanisté“ (hnutí Modrá Anatolie).